

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

724. An resignatio facta simoniacè ipso jure sit nulla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

PARAGRAPHVS XI.

De Resignatione facta sub conditione & simoniacè.

Questio 723. An Resignatio facta simoniacè, & inde secuta collatio beneficii sit nulla?

Respondeo ad primum: Resignationem ipsam esse nullam. Azor p. 2. l. 7. c. 24. ubi, quod robur & vim nullam habeat, Laym. in c. super hoc. de renunc. n. 5. ubi censendam esse omni jure irritam, juxta c. cum non pridem, & c. ult. de pactis. Paris. l. 14. q. 1. n. 1. ubi, quod talis resignatio sit nulla, esse communem omnium DD. sententiam, citatis Nav. in man. c. 23. Rebuff. in pr. de simon. renunc. n. 1. Redoan. de simon. p. 4. c. 11. Abb. in c. universorum. n. 5. de rer. permut. &c. Neque tenet talis resignatio, etsi vallata juramento. Paris. ibid. n. 5. citans Staph. super commiss. & Lit. Just. v. stylus. n. 3. cum juramentum reguletur secundum naturam actus, super quo interpositum. Paris. loc. cit. n. 6. citans l. ult. c. de non numer. pecun. Abb. in c. illicito. de jurejur. habetque hanc tacitam conditionem, si actus valet. Paris. n. 7. citans Corn. conf. 101. l. 1. Estque generale, quod conventiones turpes, & simoniacæ non validentur juramento. Paris. n. 9. citans l. generaliter. & l. si plagis. ff. de verb. oblig. Neque tenet, etiam si quis se obligavit in forma Camera. Paris. nu. 11. ex Staphil. ubi ante. dicens communem DD. Essetque talem resignationem etiam nullam quoad præjudicium resignantis simoniacè, ita ut jus non abdicetur, sed remaneat penes illum, tradit Paris. n. 12. & 13. citans Staphil. & Rebuff. ubi ante. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. n. 20. Gl. in c. super hoc. v. pecunia. Cacciaup. de pens. q. 19. n. 10. &c. quamvis privati possit simoniacè resignans beneficio sic resignato in poenam hujus criminis. Laym. loc. cit. Paris. citans Nav. in summ. c. 23. n. 105. in fine. Additque Paris. à n. 15. quod ille, qui simoniacè resignavit, non poterit medio tempore repetere beneficium, & ad illud redire, quia obstat exceptio simoniæ; licet enim inutilis sit resignatio, habeat tamen vim taciti pacti, ut non possit repetere. Sed hoc non subsistit cum eo, quod paulò ante dixerat, nempe per talem resignationem à resignante non deperdi titulum, seu proprietatem beneficii. Illud verum, quod habet Paris. n. 19. & 20. citato Rebuff. in pr. tit. de simon. resign. non posse Resignatarium retinere illud beneficium simoniacè resignatum; cum per talem resignationem non transferatur in illum jus, ut Nav. conf. 14. n. 3. de simon. citatus à Paris.

2. Respondeo ad secundum: Nulla quoque est collatio beneficii taliter resignati, seu secuta ex illa resignatione, utpote infecta simoniâ in radice, seu causa sua. Paris. cit. q. 1. n. 2. citans Rebuff. ubi ante, qui dicat communem Bellam. in c. si quis. l. 1. q. 3. n. 1. &c. Proceditque id ipsum, etiam si sola renunciatio facta simoniacè, collatio verò absque omni simonia. Paris. ibid. num. 3. citato Bellam. ubi ante. Nullatenus verò procedit, ubi collatio facta non illi, propter quem renunciatio simoniaca facta fuerat, sed alteri, collatore nullatenus particeps simonia. Azor loc. cit. Paris. n. 3.

& 4. citans Bellam. ubi ante. Redoan. de simon. p. 4. c. 11. n. 5. &c. Verum de his accuratius statuet, ubi legeris, quæ dicta sunt supra, ubi de privatione & vacatione beneficii ob commissam simoniam.

Questio 724. An Resignatio facta simoniacè sit ipso jure nulla?

Respondeo: Non esse ipso jure irritam, sed esse solummodo irritandam per sententiam, tenent Rosinac. de benef. c. 18. n. 8. & 9. Rebuff. in pr. tit. de simon. resign. n. 6. Abb. in c. cum in nostris. de concess. prab. Innoc. in c. per tuas. de simon. & DD. communiter in c. 2. & in c. seiscitatus. de rescrip. apud Paris. l. 14. q. 2. nu. 1. quibus in tantum accedit Azor cit. c. 27. q. 1. quatenus ait: certè olim jure communi non videtur fuisse irrita; eò quod in c. Presbyter. l. 1. q. 1. c. insinatum. de simon. & alibi Papa dicat privetur, quod est futuri temporis. Addit etiam Azor, quod in occulto simoniaco requiritur sententia definitiva, quæ quis beneficio deiciatur.

2. Econtra esse ipso jure nullam, tenent Barbat. in c. cum universorum. de rer. permut. Felin. in cit. c. insinatum &c. apud Paris. loc. cit. Verum hodie, seu atrepto jure novo, ipso jure esse irritam, tradunt Azor. loc. cit. Paris. n. 6. citans Redoan. de simon. p. 3. c. 10. n. 35. Rebuff. ubi ante. n. 7. Nav. in man. c. 23. n. 105. eò quod simoniacus hodie privetur ipso jure (intellige ipso beneficio, super quo commissam simonia) Paris. nu. 7. citans Felin. in c. seiscitatus. de rescrip. Selv. de benef. p. 3. q. 2. nu. 13. juxta quæ statuerent plures Pontifices, potissimum Pius V. in Constitut. sua incipiente: cum primùm, ubi: qui dignitates Ecclesiasticas simoniacè acquisiverit, illis sit ipso jure privatus, & qui beneficium & officium Ecclesiasticum simoniacè adeptus fuerit, illis similiter sit ipso jure privatus, &c. Similia habentur in Extravag. cum detestabile. de simon. quæ est Pauli II. inter communes. ubi: in Ecclesiis, dignitationibus personalibus, officiis Ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, quæ per electiones, postulationes, confirmationes, provisiones, seu qualvis alias dispositiones, quas simoniacè ab eis fieri contigerit, nullatenus jus unquam acquiratur, &c. Idem ipsdem ferè verbis statutum in Concilio Constantinensi & in Conc. Lateran. per Leon. X. Constitut. 13. incipientem: Superne, quæ etsi concernant ditius ipsos provisos simoniacè, quod illi priventur ipso jure beneficio sic acquisito, vel potius nullum unquam jus in eo acquiserint; inferat tamen & inde Paris. n. 14. quod renunciatus sit inhabilis ad beneficium resignatum, & n. 16. quod repetere non possit beneficium, & n. 17. quod non possit illud impetrare, nisi expresserit, se esse simoniacum, & habuerit dispensationem. Et n. 19. non esse restituendum ad beneficium illud. Et n. 20. quod non habeat, ne quidem titulum coloratum illius beneficii, quod simoniacè resignavit. Quorum omnium subjungit rationem n. 21. quod per simoniam privetur beneficio, citans pro hoc Card. Paris. conf. 29. n. 12. vol. 4. Mohed. decis. 224. & Rotam. Verum quomodo ea iterum coherent cum his, quæ tradiderat ante idem Paris. q. 1. n. 13. hisce expressis: quando resignatio est simoniaca, jus remanet penes resignantem, & vacat per ejus obitum; verum privari debet, qui renunciavit per simoniam? Vide proinde, quæ dicta à nobis sunt supra, ubi de privatione & vacatione beneficii ob simoniam.

3. De cetero illud, quod directè in præsentè quærebatur, nempe quod ipsa resignatio sit ipso jure

jure irrita, directè inq̄ constat ex illis illius Extrav. Pauli II. verbis: Per electiones, confirmationes, provisiones, seu quasvis alias dispositiones (inter quas venit quoque resignatio beneficii in alium) quas simoniacè labe fieri contigerit, quæ viribus omnino careant, &c. Item ex illis verbis Conc. Constantiens. Electiones, & quævis provisiones simoniacè deinceps facta nulla sine ipso jure, nullumque per illas jus cuiquam acquiratur, &c.

Quæstio 725. In genere, quanam resignatio censetur facta simoniacè?

Respondeo: In genere omnem illam, quæ non sit absolute & simpliciter, sed sub aliqua conditione, pacto, modo. Azor *cit. c. 27. q. 3. Garc. p. 11. r. 3. n. 145. Paris. l. 14. q. 3. n. 1. citans Covat. l. 1. var. r. 5. n. 3. 4. 5. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. in principio. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. n. 13.* Intelligenda hæc de conditionibus, quæ de jure non insunt, & absque auctoritate, seu beneplacito Apostolico. Unde

Quæstio 726. An, & qualiter auctoritas & beneplacitum Apostolicum excludat simoniam à resignatione?

Respondeo primò: Si pactum alioqui simoniacum inritum fuit sub beneplacito Apostolico, & mox hujusmodi beneplacitum fuit obtentum, vel aliàs intervenit auctoritas Papæ, excluditur omnis simoniæ labe & suspicio. Lott. l. 3. q. 29. n. 166. ubi: quòd in eo casu diffuatur omnis simoniæ spiritus. Card. de Luc. de benef. d. 79. n. 6. ubi: concurrente reservatione beneplaciti Apostolici, quoties ad conventionis consummationem ante beneplaciti impetrationem non proceditur, conventio simoniaca dici non potest. Idem habet de jurep. d. 48. n. 2. ubi: ubi pactio fit sub expressa reservatione beneplaciti Apostolici, quatenus Papa illam approbet, & non aliàs, tunc habetur pro non adjecta, si Papa eam non approbet, & consequenter simonia non intrat. Toud. 99. benef. p. 1. c. 27. n. 28. ubi: quòd si in tractatu precedente partium, seu in concordia reservatum fuisset beneplacitum Papæ, excluderetur simonia, & illius effectus. Ad idque, id etiam in Gallia indubitarum esse: Sic quoque c. 72. n. 32. ait: Stante reservatione beneplaciti Papæ in transactione super beneficio, nulla potest adesse in ea simonia. citat Farinac. conf. 75. n. 19. 33. & 72. Subditque: Et quamvis prætenderetur, quòd concordia fuisset executioni mandata, antequam beneplacitum Papæ fuisset obtentum, tamen culpa unius ex transigentibus aliis, qui non deliquerunt, nocere non potest, juxta c. sicut. de simon. de quo infra ex professo. Idem expressè tradit Paris. l. 14. q. 3. n. 10. ubi: quòd si fiat resignatio propter temporale aliquid, seu si renunciandi detur temporale aliquid auctoritate Papæ, non diceretur in hoc casu resignatio simoniaca, citat pro hoc S. Antonin. in 2. p. summa. tit. 4. c. 5. Felin. communiter receptum in c. ad audientiam. 2. de rescrip. n. 3. atque ibid. n. 45. Paris. in simonia namque indulta jure positivo, qualis est hæc (intellige dum assignatur collator inferior Papæ ad conferendum certa personæ, & non aliter fit resignatio) auctoritas & licentia Papæ excusant à vitio. Item l. 6. q. 2. n. 68. & 69. ait: Quamvis renunciatio debeat esse pura & libera, id tamen intelligendum, nisi Papa aliud disposuerit; factum enim ipsius Papa tollit omne vitium simoniæ. & n. 70. proceditque id ipsum procedente tractatu ante resignationem, v. g. de solvenda pensione. & n. 72. tractatus de resignando certo modo non est prohibitus, sed pactio firma; id eo magis, si opponatur clau-

sula: si Sanctissimo D. N. placuerit, & ab eo approbatum fuerit. Rationem responsionis ultimam cum communi dat Lott. loc. cit. quòd jus positivum sit in manu Papæ, ut Rota in Balneo-Regiens. simon. 17. Maji 1624. & sic impossibile est, ut ait idem, ut committatur simonia (intellige juris positivi) ubi intervenit hujusmodi auctoritas.

2. Ampliat responsionem Lott. loc. cit. n. 167. dum ait, recipiendam non esse distinctionem, quòd ad hoc punctum, ut tenuerunt Abb. Anan. Socin. & alii in c. 1. de simon. inter beneficia habentia administrationem Ordinis, vel executionem Clavium, & inter alia beneficia, quasi quòd ad respectum priorum deficiat potestas Papæ; eò quòd hic scrupulus moveri possit non solum respectu potestatis Ordinis & Clavium; sed & respectu cujuscunque rei spiritualis. Unde sic universaliter videtur resolvere D. Thom. 2. 2. q. 106. in a. in respons. ad 7. Verùm hoc intelligendum ait Lott. n. 168. citato Felin. in cit. c. ad audientiam. il. 2. de rescrip. quando nuncupatum & expressè id temporale, quòd accipitur, succederet loco pretii ipsius rei spiritualis sic appetitæ & æstimatæ; in concessione eam rei spiritualis duo concurrere motiva, unum occasionale & remotum, in quòd cadit talis æstimatio, seu quòd talis approximationis est capax. Alterum propinquum, in quò ea non cadit, & ideo, ubicunque explicitè non est facta æstimatio ex hæc posteriore causa propinqua, censetur facta ex causa remota, ex qua fieri poterat licitè sine ullo simoniæ scrupulo, ut constat in Sacerdote conducto pro stipendio ad legendum Sacrum. Et sic, ut Lott. n. 169. dum hæc duo motiva sunt separatæ seu distinctæ ex separatione subjæctæ materiæ, nempe spiritualis, & materialis illi coherentis, ut ex intentione agentis fiat ista separatio, & actus ille judicetur licitus, & non simoniacus. Unde jam constat, prædictam distinctionem nullatenus applicabilem controversiæ de interposita auctoritate Papæ super pactis alioqui illicitis, & simoniacis privatorum inter se, utcunque agatur de beneficiis habentibus annexam potestatem Clavium, vel Ordinis administrationem. Siquidem pari modo, quòd Sacerdos pro pretio celebrans ex sola intentione separat officium divinum à servitio suo, & pro hoc tanquam pro causa remota mercedem licitè recipit; ita & multò magis Papa habens jus positivum in sua potestate separat ex sola sua intentione, quicquid est spirituale à temporali, & commodum temporale cum simplici temporali adæquat. Lott. n. 170. ex Præposit. in c. latorem. l. 9. 1. & Jacobat. de concil. l. 4. a. 4. ex n. 47. His non obstante c. si quis objecerit. 1. q. 3. ubi dicitur: penitus eum despicere, qui objicit, non consecrationes emi, sed res ipsas, quæ ex consecratione proveniunt, &c. quòd est fundamentum prædictæ distinctionis. Nam id procedere respectu inferiorum Papæ, qui non habent facultatem separandi ac segregandi spiritualia à temporalibus, ait Lott. n. 171. ex Præpos. ubi ante. n. 32. & Jacob. loc. cit. n. 39. Hæcque eò facilius procedere, quòd Papa ad approbanda hujusmodi pacta non moveatur ullo affectu proprio, sed iustis partium precibus & rationibus, v. g. ne nimium incommodum ex resignatione patiantur, vel ut ex inita transactione & concordia sequatur extinctio litis, ait Lott. n. 172. quin & subjicit idem n. 173. juxta Præpos. & Jacob. II. cit. cessaturum omnem scrupulum, non solum, ubi urget similis aliqua causa iusta; sed etiam ubi Papa directè &